

Aluehallituksen kokouksen 4.12.2023 pöytäkirjan 364 §:ää koskevan itseoikaisuvaatimuksen käsittely

Aluehallitus 18.12.2023 § 368

Aluehallituksen kokouksen 18.12.2023 § 367 hyväksymän työjärjestyksen mukaisesti toimielin päätti ottaa käsiteltäväkseen Janne Laineen tekemän esityksen itseoikaisuvaatimuksesta koskien aluehallituksen kokouksen 4.12.2023 pöytäkirjan 364 §:ää (Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026).

Merkitään, että puheenjohtaja teki keskustelun kuluessa seuraavan päätösesityksen Seija Kuikan ja Pirkko Valtolan kannattamana: Asia käsitellään seuraavassa kokouksessa 29.1.2024 ja pyydetään kirjalliset lausunnot Hyvil Oy:ltä ja Eloisan omilta lakimiehiltä.

Janne Laine uudisti vaateensa pöytäkirjamerkintöjen itseoikaisuudesta tässä kokouksessa. Laineen esitystä kannattivat Panu Peitsaro, Eija Stenberg ja Jouni Koskela.

Todettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että itseoikaisuun käsittelystä on kaksi eriävää esitystä, jonka vuoksi asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne jotka kannattavat asian käsittelyä aluehallituksen kokouksessa 29.1.2024 äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat asian käsittelyä tässä kokouksessa äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 JAA (Arto Seppälä, Jaana Strandman, Erkki Huupponen, Seija Kuikka, Oskari Valtola, Pirkko Valtola, Heikki Laukkanen) ääntä ja 6 EI (Sanni Saari, Jouni Koskela, Eija Stenberg, Panu Peitsaro, Janne Laine, Soili Moilanen) ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan esitys on tullut päätökseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin käsittelytietojen mukaisesti.

Tiedoksi

Valmistelija lakimies Tarja Poikolainen, puh. 040 359 9483, henkilöstölakimies Aki Rasimus, puh. 040 656 7444

Aluehallitus on päättänyt 18.12.2023 § 368 pyytää asiassa kirjalliset lausunnot Hyvil Oy:ltä ja Eloisan omilta lakimiehiltä ja käsitellä asiaa sen jälkeen seuraavassa kokouksessa 29.1.2024.

1. Eloisan lakimies ja henkilöstölakimies ovat antaneet 16.1.2024 liitteenä olevan lausunnon, jonka johtopäätöksinä he esittävät seuraavaa:

"Aluehallituksen päätös 4.12.2023 § 364

Esteellisyys kohdistuu yksittäisen asian käsittelyyn, minkä vuoksi esteellisyys tulee ratkaista asiakohtaisesti. Puheena olevassa tapauksessa yksittäinen asia on talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024 - 2026, jonka osalta esteellisyyksiä on arvioitu. Aluehallitus on itse 27.11.2023 § 346 ratkaissut luottamushenkilöiden esteellisyyden hallintolain 29 §:n 2 momentin mukaisesti ennen varsinaisen pääasian käsittelyä.

Esteellisyys koskee kaikkia käsittelyvaiheita eli esteellinen henkilö on esteellinen valmistelemaan, käsittelemään, päättämään ja toimeenpanemaan asiaa hyvinvointialueen aluehallituksessa.

Aluehallituksen käsittely 27.11.2023 oli asian valmistelua, jossa ei vielä tehty päätösesitystä aluevaltuustolle. Asian käsittelyä jatkettiin 4.12.2023 kokouksessa aiemmin 27.11.2023 kokouksessa esitetyn kokousaineiston pohjalta. Aiemmin 27.11.2023 esteelliseksi todettujen henkilöiden esittelijä- tai luottamushenkilöasemassa kunnallisessa päätöksenteossa ei ollut tapahtunut muutoksia.

Aluehallituksen 27.11.2023 kokouksessa toteamien esteellisyyksien oikeusvaikutukset ylsivät asian käsittelyyn 4.12.2023, koska esteellisyys koskee saman asian kaikkia käsittelyvaiheita. Kyse on ollut saman yksittäisen asian käsittelystä. 27.11.2023 asiassa esteelliseksi todetut eivät ole voineet tehdä esityksiä samassa asiassa 4.12.2023. Aluehallituksen päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä.

4.12.2023 käsiteltävässä asiassa, sen aineistossa tai 27.11.2023 esteelliseksi kaksoisroolien vuoksi todettujen henkilöiden asemassa ei ollut tapahtunut sellaisia muutoksia, minkä vuoksi esteellisyydet olisi tullut arvioida uudelleen 4.12.2023.

Kyseessä on ollut 4.12.2023 valmistelua koskeva päätös, johon ei ole voinut erikseen hakea muutosta. Aluevaltuusto käsitteli asiaa 11.-12.12.2024 § 89 (Talousarvio 2024 taloussuunnitelman 2024-2026). Asian käsittely on päättynyt aluevaltuuston päätöksellä 11.-12.2023 § 89, jolloin lopullinen asiaratkaisu ja valituskelpoinen päätös on pääasiassa tehty. Tässä yhteydessä on mahdollista pääasian lisäksi tehdä aluevalitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen myös esteellisyyttä koskevista menettelyistä.

Aluehallituksella on hyvinvointialuelain 101 §:n mukaisesti velvollisuus valvoa aluevaltuuston päätösten ja päätösten valmistelun lainvoimaisuutta. Mikäli aluehallitus katsoo, että aluevaltuuston päätös on lainvastainen, aluehallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta.

Aluehallitus on 18.12.2023 § 378 yksimielisesti, mukaan lukien itseoikaisuesityksen tehnyt ja sitä kannattaneet aluehallituksen jäsenet, päättänyt toimenpanna aluevaltuuston päätöksen 11.12.2023 § 89 ja todennut, että aluevaltuuston päätös on lainmukainen.

Aluehallituksen 18.12.2023 § 378 tekemään päätökseen perustuen aluehallituksella ei ole enää oikeutta käsitellä itseoikaisuna esitettyä asiaa 29.1.2024, koska aluehallitus on jo täytäntöön pannut itseoikaisun kohteena olevan pääasiaa koskevan päätöksen ja samalla todennut aluevaltuuston päätöksen lainmukaiseksi.

Itseoikaisua koskevan asian lisääminen esityslistalle 18.12.2023 § 367 ja itseoikaisun käsittely 18.12.2023 § 368

Esteellisyys koskee kaikkia asian käsittelyvaiheita aina valmistelun alusta täytäntöönpanoon asti. Esteellinen henkilö ei saa osallistua päätöksentekoon toimielimen jäsenenä tai olla läsnä asiaa käsiteltäessä.

Puheena oleva itseoikaisuesitys koskee aluevaltuuston päätöksen valmistelua, jolloin ne luottamushenkilöt, jotka on todettu aluehallituksessa

pääasian osalta esteellisiksi ovat myös esteellisiä esittämään tai käsittelemään itseoikaisua koskevaa asiaa.

Aluehallituksen kokouksessa 18.12.2023 § 367 työjärjestystä käsiteltäessä esityksen esityslistalle lisättävästä asiasta teki 4.12.2023 § 346 pääasiassa esteellinen aluehallituksen jäsen. Mukana asiaa äänestämällä ratkaistaessa mukana oli myös muita samassa pääasiassa esteellisiä aluehallituksen jäseniä. Sama koskee itseoikaisuvaatimuksen käsittelyä 18.12.2023 §:ssä 368.

Aluehallituksen kokouksissa 27.11.2023 ja 4.12.2023 pääasiassa esteelliset aluehallituksen jäsenet ovat siis olleet esteellisiä myös aluehallituksen kokouksessa 18.12.2023 §:ssä 367 ja §:ssä 368. Tämä tarkoittaa, että esityksen itseoikaisuasian lisäämisestä esityslistalle tehnyt on ollut 18.12.2023 § 367 asiassa esteellinen. Sama koskee muita asian käsittelyyn osallistuneita, jotka ovat olleet esteellisiä pääasiassa 27.11.2023 ja 4.12.2023. Nämä esteellisyydet ovat jatkuneet myös varsinaisessa itseoikaisuasiassa 18.12.2023 § 368.”

2. Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy on antanut asiasta liitteenä olevan lausuntonsa 24.1.2024, jonka johtopäätöksenä se esittää seuraavaa:

Asian käsittely aluehallituksessa 4.12.2023 § 364

” Aluehallituksen kokouksessa 4.12.2023 § 364 oli käsiteltävänä vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026. Kyseessä oli asian jatkokäsittely. Kokousasian käsittelyn alussa todettiin, että ”Koska käsiteltävässä asiassa eikä 27.11.2023 esteelliseksi kaksoisroolien vuoksi todettujen henkilöiden asemassa ollut tapahtunut muutoksia todettiin, että 27.11.2023 toimielimen päättämät esteellisyydet ovat edelleen voimassa”. Esteelliset poistuivat kokouksesta ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista. Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 käsittelytiedoissa päätettyjen muutosten mukaisesti.

Hyvilin tulkinnan mukaan on katsottava, että esteellisyyden tapauskohtainen harkinta koskee itse asiaa kokonaisuutena, mukaan lukien valmistelu, kokouskäsittelyt ja täytäntöönpano. Näin ollen tapauskohtaista harkintaa ei ole rajoitettu vain yhden kokousasian käsittelyyn, vaan se koskee esimerkiksi myös saman asian jatkokäsittelyä.

Mikäli ko. asiaa koskevasta esteellisyydestä toimitielin on jo päättänyt, eikä kokousasiassa tai esteellisyyssperusteissa ole tapahtunut muutoksia, esteellisyys ja sen syy todetaan asian jatkokäsittelyn yhteydessä ja merkitään pöytäkirjaan.

Aluehallituksen kokouksessa 27.11.2023 käsiteltiin vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026. Ennen varsinaisen kokousasian käsittelyn aloittamista aluehallitus äänesti aluehallituksen jäsenten kaksoisroolien aiheuttamasta esteellisyydestä. Kokousasian päätöksessä todettiin muun muassa, että aluehallitus jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 käsittelyä seuraavassa kokouksessaan 4.12.2023.

Aluehallituksen kokouksessa 4.12.2023 kyseessä oli täten saman asian jatkokäsittely. Käsiteltävänä olleessa asiassa eikä esteellisyyssperusteissa ollut tapahtunut muutoksia marraskuun kokouskäsittelyn jälkeen. Tämän perusteella aluehallitus totesi, että 27.11.2023 toimitielimen päättämät esteellisyydet ovat edelleen voimassa. Näin ollen aluehallitus ei tarvinnut ottaa esteellisyysasiaa käsittelyyn enää kokouksessaan 4.12.2023, vaan aikaisemmin tehdyn esteellisyysspäätöksen toteaminen riitti.

Aluehallituksen 18.11.2023 pöytäkirjasta käy ilmi, että aluehallituksen jäsen Laine esitti muutosta kokouksen työjärjestykseen. Hän esitti, että lisätään esityslistan kohdaksi pykälä 368 Aluehallitus päättää ottaa käsiteltäväkseen itseoikaisuna edellisen kokouksen 4.12. pöytäkirjan, viitaten siihen, että pöytäkirja ei vastaa kokouksen kulkua. Hän esitti, että kokouksen 4.12. pöytäkirjan pykälään 364 lisätään pöytäkirjamerkintänä hänen sieltä nyt puuttuva esityksensä: " Laine esitti työjärjestysmuutoksena talousarviokäsittelyn muutoksena talousarvion käsittelyn jakamista vaiheittaiseen käsittelyyn, jolloin esteellisyydet käsitellään aina kussakin käsittelyn vaiheessa erikseen."

Aluehallituksen 27.11.2023 § 346 pöytäkirjasta käy ilmi, että aluehallitus on äänestänyt jäsenten esteellisyydestä ja on äänestyksen perustella tullut päätökseen, että Laine on esteellinen kokousasian, eli talousarvion, käsittelyssä. Aluehallituksen kokouksessa 4.12.2023 ei ollut tapahtunut muutoksia kokousasiassa eikä esteellisyyssperusteissa. Tästä syystä hän oli esteellinen myös 4.12.2023 talousarvion jatkokäsittelyssä.

Ottaen huomioon, että Laine oli esteellinen saman asian, eli talousarvion, käsittelyssä 4.12.2023, hän ei ole saanut lainkaan osallistua kokousasian käsittelyyn. Siten hänellä ei ole ollut esteellisenä oikeutta tehdä työjärjestystäkään koskevia muutosesityksiä, jotka koskevat talousarvion käsittelyä. Näin ollen aluehallitus ei ole saanut käsitellä hänen esitystään. Tämän seurauksena esityksestä ei ole voitu äänestää, asiaa koskevia (esteellisten jäsenten esittämiä) puheenvuoropyyntöjä ei ole voitu hyväksyä, eikä esitystä ole voitu kirjata kokouksen pöytäkirjaan.

Hyviliin tulkinnan mukaan asian käsittelyssä aluehallituksessa 4.12.2023 § 364 ei ole tapahtunut menettelyvirhettä.

Itseoikaisua koskevan asian lisääminen esityslistalle 18.12.2023 § 367 ja itseoikaisun käsittely 18.12.2023 § 368

”Aluehallituksen kokouksessa 18.12.2023 § 367 käsiteltävänä oli työjärjestyksen hyväksyminen. Pohjaesitykseen aluehallituksen jäsen Laine teki muutosesityksen, jossa hän esitti, että esityslistaan lisätään uusi pykälä 368 Aluehallitus päättää ottaa käsiteltäväkseen itseoikaisuna edellisen kokouksen 4.12.2023 pöytäkirjan, viitaten siihen, että pöytäkirja ei vastaa kokouksen kulkua.

Aluehallitus äänesti muutosesityksestä ja esitys hyväksyttiin. Aluehallitus äänesti sen jälkeen esityslistalle lisätyn asian käsittelyjärjestyksestä ja päätti, että lisätty asia käsitellään listan kohdassa 368. Täten aluehallituksen kokouksessa 18.12.2023 § 368 käsiteltävänä oli aluehallituksen kokouksen 4.12.2023 pöytäkirjan 364 §:ää koskevan itseoikaisuvaatimuksen käsittely.

Kuten yllä on todettu, aluehallituksen jäsen Laine oli esteellinen käsittelemään talousarviota aluehallituksen kokouksissa 27.11.2023 ja 4.12.2023. Laine ei ole osallistunut ko. asian käsittelyyn esteellisenä. Näin ollen hänellä ei ollut 18.12.2023 kokouksessakaan oikeutta esteellisenä tehdä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman 4.12.2023 kokouskäsittelyä koskevaa itseoikaisuesitystä. Aluehallituksen ei olisi tulintamme mukaan tullut käsitellä Laineen tekemää esitystä. Tulkintamme mukaan asiassa on tapahtunut menettelyvirhe.

Tämän perusteella katsomme, että aluehallituksen puheenjohtajan tulisi todeta, että aluehallituksen 18.12.2023 § 367 ja 368 tekemät päätökset sisältävät menettelyvirheen, minkä perusteella aluehallituksen tulee olla ottamatta esteellisenä olevan Laineen itseoikaisua koskevaa esitystä enää käsittelyyn. Toteamme myös, että aluehallituksen 4.12.2023 ja 18.12.2023 tekemät päätökset ovat lainvoimaisia, eikä niitä voida enää itseoikaista.”

Lopuksi

”Aluevaltuusto on kokouksessaan 11.-12.12.2023 päättänyt hyväksyä Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvion sekä vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman kokouksen käsittelytiedoissa tehdyin muutoksin. Aluehallitus on kokouksessaan 18.12.2023 päättänyt aluevaltuuston päätöksen täytäntöönpanosta. Korostamme, että aluehallitus ei todennut menettelyvirhettä aluevaltuuston päätöksen aikaisemmissa käsittelyvaiheissa, vaan totesi, että päätökset ovat syntyneet laillisessa järjestyksessä. Aluehallitus päätti yksimielisesti panna aluevaltuuston päätöksen täytäntöön.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden 23.1.2024 antaman lainvoimaisuustodistuksen mukaan aluevaltuuston päätöksestä ei ole valitettu hallinto-oikeuteen 37 päivän kuluessa 15.12.2023 lukien. Näin ollen aluevaltuuston päätös on lainvoimainen.”

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus merkitsee tiedoksi hyvinvointialueen lakimiesten ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n lausunnot sekä päättää niiden perusteella tarvittavista toimenpiteistä. Lisäksi lausunnot saatetaan aluevaltuuston tietoon.

Käsittely:

Merkitään, että Erkki Huupponen (yhteisöjäävi, HL 28.1 § 5 kohta), Jouni Koskela (yhteisöjäävi, Savonlinnan kaupunginvaltuuston 3. vpj., HL 28.1 § 5 kohta, Pirkko Valtola (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen, HL 28.1 § 5 kohta, Oskari Valtola (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginvaltuuston pj., HL 28.1 § 5 kohta), Soili Moilanen (yhteisöjäävi, Pieksämäen kaupunginhallituksen pj., HL 28.1 § 5 kohta) ja Jaana Strandman (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen, HL 28.1 § 5 kohta) ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta. Ilmoitukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Jouni Koskelan tilalle kokoukseen saapui Heli Järvinen, Pirkko Valtolan tilalle Mali Soininen, Jaana Strandmanin tilalle saapui Kirsi Visunen,

Käydyn keskustelun aikana Tero Juuti teki seuraavan vastaestyksen Kirsi Visusen ja Hannu Karvisen kannattamana: Esitän että hyväksytään esitetty itseoikaisu aluehallituksen kokouksen pöytäkirjan pykälään 364, jotta pöytäkirja saatetaan vastaamaan kokouksen kulkua. Pöytäkirjan pitää vastata kokouksen kulkua. Jatkossa palveluverkon käsittelyä ei pidä enään sotkea talousarvion käsittelyyn, jottei aiheuteta tarpeetonta tulkintaerimielisyyttä esteellisyyksistä. Hyviliin valitsema esteellisyystulkinta on huomattavasti tiukempi, kuin mitä kunnissa noudatetaan. Kyseessä on tulkinta, josta ei ole vielä oikeustapauksia olemassa. Esimerkiksi Tampereella käsiteltiin palveluverkko erillään talousarviosta, jolloin kukaan aluehallituksen jäsenistä ei ollut esteellinen käsittelemään talousarviota. Lisäys pöytäkirjaan on seuraava: Janne Laine esitti työjärjestysmuutoksena talousarviokäsittelyn muutoksena talousarvion käsittelyn jakamista vaiheittaiseen käsittelyyn, jolloin esteellisyydet käsitellään aina kussakin käsittelyn vaiheessa erikseen. Talousarvio käsitellään jaksoteltuna vaiheittain erikseen seuraavasti: s.1-23, 24-27, 28-38, 39-61, 62-66, 67-74, 75-86, 87-104, 105-. Janne Laine esitti Eija Stenbergin, Tero Juutin, Jaana Strandmanin, Jouni Koskelan, Soili Moilasen ja Erkki Huupposen kannattamana, että tämä käsittelyjärjestyksen muutos käsitellään ennen esteellisyyksien käsittelyä. Hallituksen puheenjohtaja ei ottanut esitystä äänestykseen eikä myöntänyt pyydettyjä lisätyöjärjestyspuheenvuoroja Jouni Koskelalle, Janne Laineelle eikä Eija Stenbergille, vaan katkaisutti sähköisen kokousyhteyden esityksen tehneeseen ja esitystä kannattaneisiin hallituksen jäseniin lukuun ottamatta hallituksen varajäsen Tero Juutia.

Lisäksi käydyn keskustelun aika puheenjohtaja täydensi esittelijän esitystä seuraavasti: Todetaan, että aluehallituksen 18.12.2023 § 367 ja 368 tekemät päätökset sisältävät menettelyvirheen, minkä perusteella aluehallituksen tulee olla ottamatta esteellisenä olevan Laineen itseoikaisua koskevaa esitystä enää käsittelyyn. Lisäksi todetaan, että aluehallituksen 4.12.2023 ja 18.12.2023 tekemät päätökset ovat lainvoimaisia, eikä niitä voida enää itseoikaista.

Todettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että on tehty

kannatettu muutosesitys, josta on äänestettävä. Ne jotka kannattavat puheenjohtajan täydentämää esittelijän esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Tero Juutin vastaesitystä, äänestävät EI. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 JAA- ääntä ja 3 Ei- ääntä. Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtajan täydentämä esittelijän esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi.

Merkitään, että Tero Juuti ja Kirsi Visunen jättivät eriävän mielipiteen, joka on sama kuin Tero Juutin esitys.

Päätös:

Aluehallitus

- päätti todeta, että aluehallituksen 18.12.2023 § 367 ja 368 tekemät päätökset sisältävät menettelyvirheen, minkä perusteella aluehallituksen tulee olla ottamatta esteellisenä olevan Laineen itseoikaisua koskevaa esitystä enää käsittelyyn.
- Lisäksi päätti todeta, että aluehallituksen 4.12.2023 ja 18.12.2023 tekemät päätökset ovat lainvoimaisia, eikä niitä voida enää itseoikaista;
- merkitsi tiedoksi hyvinvointialueen lakimiesten ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n lausunnot ja päätti saattaa lausunnot aluevaltuuston tietoon.

Tiedoksi

Äänestystiedot

Pohjaesitys JAA / Juuti EI /Tyhjä